

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

15 פברואר 2018

לפני:

כב' השופטת מיכל פריימן

נציג ציבור (עובדים) מראברהם סלומון

נציג ציבור (מעסיקים) מר זאב שלף

התובע

1. חמוד קונטאר ת.ז. 050491943
ע"י ב"כ: עו"ד תייסיר ענתיר

-

הנתבעת

1. מועצה מקומית עוספיא
ע"י ב"כ: עו"ד אופיר רשף

פסק דין

1. התובע עבד במועצה מקומית עוספיא משנת 1990. בחדשים אפריל-מאי 2010 היה התובע בתקופת הודעה מוקדמת ומחודש יוני 2010 ועד דצמבר 2010 היה בתקופת הסתגלות בסיומה, החל מחודש 1/11, פרש לגמלאות.

2. בכתב התביעה המתוקן תבע הוא הפרשי שכר מחודש 7/2004 ואילך (בשל התיישנות) וזאת בגין הפרשי תוספת שהייה בדרגה.

לטענתו, החל מחודש 2/93 זכאי היה לדרגה +44 בעוד ששולם לו לפי דרגה 44 בדירוג ההנדסאים. התובע תובע את הפרשי השכר לרבות הפרשי התוספות השונות המגיעות לו (תוספת שכר בשיעור 22% משכרו המשולב ותוספת בגובה 3.6% לפי הסכמים קיבוציים מיום 4.11.99 ו-4.8.03).

התובע טען, כי הליקויים בחישוב שכרו ודרגתו תקפים גם לאחר הוצאתו לפנסיה ולפיכך, קיים הפרש גם בסכום הפנסיה שהוא מקבל לבין הפנסיה שאמורה להשתלם לו.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

- 1 עוד טען התובע, כי בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הפנים מס' 3/2011 והיות
2 ומשרתו בוטלה, הוא זכאי גם להגדלת שיעור הקצבה ב-7% לפחות.
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
3. בישיבת 3/11/16 נחקר בפנינו התובע.
4. בדיון שהתקיים ביום 10.09.17, התובע חזר בו מהתביעה להגדלת שיעור הקצבה.
5. בסיכומיו חזר התובע על טענתו לפיה, הוא זכאי להגדלת שיעור אחוזי הפנסיה המגיעים לו בשבעה אחוזים, ואולם, כאמור, התובע חזר בו מטענה זו בהסכמתו מיום 10.9.17 ועל כן דינה להידחות.
6. להלן נדון בשאלה שנותרה במחלוקת והיא "האם זכאי התובע להגדלת דרגתו מעבר לדרגה 44 שניתנה לו".
- דרגות התובע וקידומו**
7. לטענת התובע, החל את עבודתו אצל הנתבעת בדרגת שכר תחילית שעמדה על דרגה 44 בדירוג ההנדסאים ונשאר בדרגה זו למשך כל תקופת העסקתו ועד להוצאתו לפרישה מוקדמת על ידי הנתבעת. לטענתו, גם הפנסיה שהוא מקבל נקבעה לפי דרגה זו.
8. לטענת התובע, דרגה זו הוענקה לו עם כניסתו לעבודה מבלי שדרש אותה והיא דרגה המצויה בסולם השכר של הנדסאים ברשויות המקומיות כאשר הנדסאי יכול להגיע גם לדרגה +46.
9. טוען התובע, כי בהתאם לסעיף 25(5)(ג) לחוקת העבודה לעובדים ברשויות המקומיות בישראל, הוא זכאי לקבלת תוספת שהייה בדרגה לאחר חלוף שלוש

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

- 1 שנים בדרגתו התחילית. לאור האמור, הרי שהוא היה זכאי כי דרגתו תועלה
2 לדרגה +44 מחודש 02/93 ואילך.
3
- 4 טענותיו של התובע בעניין מועד קבלת הדרגה לא נתמכו בהוכחה כלשהי
5 ונטענו בעלמא. התובע הגיש תלושי שכר משנת 2004 ואילך בלבד ולא הציג כל
6 אסמכתא נוספת.
7
- 8 בניגוד לטענת התובע, טוענת המועצה כי רק מחודש 2/96 קיבל התובע שכר .8
9 לפי דרגה 44.
10
- 11 לטענת המועצה, התובע נקלט לעבודה במועצה בתפקיד של פקיד במחלקת
12 הגבייה. בהתאם לדירוג המנהלי הקבוע בחוקת העבודה, מתח הדרגות לתפקיד
13 זה הינו 5 – 7 (35 – 37 בדירוג המח"ר). לטענתה, כבר בשלב זה הוענקה לתובע
14 דרגה חורגת – דרגה 38, שהינה דרגה תחילית של מנהל מחלקה.
15
- 16 בחודש 03/91 שונתה דרגתו של התובע ושכרו נקבע לפי דרגה 40, למרות
17 שהתובע היה פקיד גבייה.
18
- 19 בחודש 04/93 שונתה דרגתו של התובע ושכרו נקבע לפי דרגה 43, כשהתובע
20 עדיין שימש כפקיד גבייה.
21
- 22 בחודש 02/96 שונתה דרגתו של התובע ושכרו נקבע לפי דרגה 44 כאשר תפקידו
23 היה פיקוח תברואה ואז הוגדר כמנהל מחלקת תברואה. מתח הדרגות של
24 מנהל מחלקה הינו 8 עד 10 (מקביל ל- 40-38).
25
- 26 גרסת המועצה באשר לדרגות התובע מסתמכת על תלושי השכר שצורפו .9
27 לתצהירו של מר נעים מרון, חשב המועצה, ואשר בהם מצוינת דרגתו של
28 התובע בתלושי שכר מתאריך 1/91 ועד לשנת 1996 (בה קיבל את הדרגה
29 האחרונה- 44).
30 בחקירתו הודה למעשה התובע כי דרגה 44 קיבל רק בשנת 96.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

1 לאור האמור, אנו מקבלים את גרסת המועצה בנוגע לדרגות ולמועדים בהם
2 ניתנו לתובע במשך תקופת עבודתו.

3
4
5 10. טענותיו של התובע כי הוא יכול היה להגיע לדרגה 46 בדירוג ההנדסאים לא
6 הוכחו אף הן.

7 גם בעניין זה מקבלים אנו את גרסת המועצה לפיה, רק בחודש פברואר 1996
8 הועלה התובע לדרגה 44 וכי מדובר בדרגה חורגת.

9
10 **האם זכאי היה התובע לדרגה נוספת, +44, ואם כן ממתי?**

11
12 11. טוענת המועצה, כי בכל תקופת העסקתו שהה התובע כאמור בשלוש דרגות
13 מעבר לדרגת השיא של משרתו ולא ניתן לקדם אותו בדרגות נוספות.

14
15 לטענתה, הזכאות לדרגת שהייה הינה לאחר 3 שנים בדרגה המקסימלית
16 והתקנית לפי טבלאות השכר, ולא לפי דרגה בפועל. ואין מדובר במתן תוספת
17 על דרגה חורגת, שהרי אין הגיון במתן תוספת על תוספת.

18
19 12. עוד טוענת המועצה, כי תוספת הדרגה אותה דורש התובע לא קיבלה את
20 אישור הממונה על השכר כמתחייב על פי הוראות סעיף 29 לחוק יסודות
21 התקציב.

22
23 13. עמדת משרד הפנים היא, כי עם כניסתו לשירות במועצה קיבל התובע דרגה
24 החורגת ממתח הדרגות התקני למשרתו.
25 גם כאשר הועסק התובע כמנהל מחלקה קיבל דרגה אשר חורגת ב-4 דרגות
26 מעבר לדרגת השיא התקנית למשרתו.
27 דרגה זו אושרה מתוקף הסכם 99, ואולם, משעובד נמצא בחריגה מדרגה
28 תקנית, הוא אינו זכאי לתוספת כלשהי בדרגה מעבר לכך - לא במהלך עבודתו
29 ולא בפרישתו.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

14. על הצדדים חלים, בין היתר, חוקת העבודה לעובדי רשויות מקומיות (להלן: "חוקת העבודה"), הסכם קיבוצי כללי מיום 3/3/99 (להלן: "הסכם מרץ 99") והסכם בין ההסתדרות לממונה על השכר בעניין חריגות שכר בנתבעת מיום 14/10/02 (להלן: "הסכם 2002").
15. **בעניין מדינת ישראל הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר נ' שלמה אקווה ואח' נקבע:**
- "ביום 3 במרץ 1999 נחתם הסכם קיבוצי כללי, בין ההסתדרות לבין מרכז השלטון המקומי והמעסיקים. הסכם זה מושתת על הנורמות שנקבעו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 (להלן: חוק יסודות התקציב) לרבות הגבלת ביצוע תשלומים חורגים, כשבצידן הדרישה המנדטורית לקבלת אישורן של הממונה על השכר לתשלום שכר חורג. ככלל, נועד הסכם 99 להסדיר כדין ובמסגרת הדין את חריגות השכר שפשו בקרב המעסיקים ובהם הרשויות המקומיות. הסכמות הצדדים קיבלו אישורו של הממונה על השכר, כחלק בלתי נפרד מן ההסכם גופו.
- על רקע הוראותיו של חוק יסודות התקציב וההלכה הפסוקה בדבר דרכי יישומו, נקבע בהסכם מנגנון לאישור הטבות שכר חורגות. זאת, כחלק מ"עסקת חבילה כוללת" בעלת תחולת רוחב על השלטון המקומי ועובדיו ועל כל ההסכמים שנכרתו במגזר זה, כמו גם בקרב הגופים האחרים הכלולים בהסכם (להלן גם: המנגנון לאישור ההטבות). בתוך כך, נקבעו האסור והמותר בחריגות השכר, תוך שנקבעו הוראות מפורשות בדבר אישור חריגות העבר ואישור חריגות ממועד חתימת ההסכם ואילך. במסגרת זו, נעשתה הבחנה בין עובדים ותיקים לעובדים חדשים, כש"קו פרשת המים" הוא המצב שקדם לחתימת ההסכם ולאחריו. כ"עובדים חדשים" הוגדרו: "עובדים שנקלטו לעבודה אצל המעסיקים עליהם חל הסכם זה לאחר חודש ממועד חתימת ההסכם"; בעוד אשר "עובדים ותיקים" הוגדרו כ"עובדים אשר בתום חודש ממועד חתימת הסכם מועסקים אצל המעסיקים עליהם חל ההסכם".
- (ע"ע (ארצי) 98/06 מדינת ישראל הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר נ' שלמה אקווה ו-7 אח' - מאגר נבו 19.03.2007).

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

1
2 .16 באותו עניין נקבע, כי יש ליתן פרשנות מצמצמת להסכם מרץ 1999 :
3
4 "לאור מטרותיו של ההסכם ותכליתו, ובהיותו מעוגן בחוק יסודות התקציב,
5 יפורש הסכם 99 על דרך הפרשנות הדווקנית והמצמצמת, באופן שתימנע
6 פריצת המסגרות התקציביות של הגופים המעסיקים החתומים עליו [על
7 תכליתו של חוק יסודות התקציב לקבוע "ריסון תקציבי" ולמנוע פריצת
8 מסגרות השכר, ראו: בג"צ 6231/92, בשג"צ 745/94 זגורי נ' בית הדין הארצי
9 לעבודה ואח', פ"ד מט(4) 749, 786; בג"צ 539/85 ההסתדרות הכללית של
10 העובדים הארץ ישראל נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח', פ"ד (4) 834, 837;
11 עע 1381/01 יוסף אורפז ואח' – עיריית בת ים, ניתן 26.12.04 - להלן: פרשת
12 אורפז; עע 1435/01 המועצה המקומית עראבה - יחיא סעיד עאסלה, ניתן ביום
13 13.2.07; עע 1183/01 עמוס אהרון – המועצה האזורית מרחבים, ניתן ביום
14 29.1.06; עע 1260/01 היועץ המשפטי לממשלה – עו"ד רפאל שטוב, ניתן ביום
15 24.3.03; ע"א 9657/03 מגן דוד אדום בישראל נ' הממונה על השכר ומר יוחנן
16 גור, פ"ד נח(6) 794; דב"ע נז/4-16 מרכז השלטון המקומי בישראל ואח' –
17 הסתדרות העובדים הכללית החדשה ואח', פד"ע לב 1]. שכן, זאת יש לזכור:
18 עניינו של הסכם 99 בהסכמים בלתי מאושרים מכוחם שולמו שלא כדין
19 לעובדים תשלומים חורגים והוענקו להם תנאים חריגים. על רקע זה הסכימו
20 ההסתדרות והמעסיקים כי למן המועד הקובע ואילך לא ייעשו עוד הסכמים
21 המעניקים הטבות שכר חריגות, ולא תהא עוד חריגה מן הדין בשכרם ובתנאי
22 העסקתם של "העובדים החדשים". במסגרת זו בלבד ונוכח התחייבות הצדדים
23 שלא לחרוג עוד מהוראות הדין, "הכשיר" הממונה על השכר את תחולתם של
24 ההסכמים הבלתי מאושרים, על עובדים ותיקים, בכפוף להגבלות שנקבעו
25 בהסכם.
26 משכך הוא, אין להתיר, על דרך הפרשנות המרחיבה, פריצת הגדרות והרחבת
27 הגבולות מחוץ למערכת האיזונים והבלמים שבהסכם 99. אף אין להתיר, על
28 דרך הפרשנות המרחיבה, פתיחת מסלול עוקף, חדשות לבקרים, לתשלומים
29 חורגים, שיש בהם כדי לסכל את מטרת המחוקק ותכליתו, כפי שמצאה
30 ביטויה בחוק יסודות התקציב. "

31

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

17. בבג"ץ בעניין **אירית אורון** נקבע, כי "הסכם 99 נועד להבטיח לעובד הותיק כי ימשיך להשתלם לו אותו חלק בשכרו שהיה זכאי לו עוד לפני המועד הקובע. אולם אין בכך כדי להכשיר רכיבי משכורת שהוגדלו במרוצת השנים. לעניין זה אין כל הבדל בין רכיב בשכר שהוגדל לאחר המועד הקובע לבין רכיב "חדש", אשר החלו בתשלומם לאחר מועד זה. מקובלת עלינו פרשנות הממונה לפיה במילים "כפי שהם מיושמים... ערב חתימת ההסכם" הכוונה היא להבטיח כי הסייג שבסעיף 5.2 להסכם 99 יחול רק לגבי הסכמים ומרכיבים שיושמו בפועל עד למועד הקובע."
- 9
- 10 (בג"ץ 2802/06 **אירית אורון נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים** - מאגר נבו
11 (12.02.2008)
- 12
18. הסכם 99 קובע, בעיקרו של דבר, כי החל מתאריך **31.8.1998** (להלן - **המועד הקובע**) שכרו של עובד ותיק יקבע בהתאם להסכמים ארציים או הסכמים מקומיים שקיבלו אישור מפורש בכתב של הממונה לפני המועד הקובע, וכפי שהם מיושמים ערב חתימת ההסכם, וכמו כן הסכמים מקומיים אשר יאושרו על ידי הממונה במפורש ובכתב לאחר המועד הקובע. וכבר נקבע בפסיקה מפי כב' הנשיא ס. אדלר, כי אחד התנאים לאישורו של הסכם חריג לפי הוראת ס' 4.1 להסכם מרץ 99 הינו שההסכם החריג יושם בפועל [ע"ע 1249/02 עיריית ירושלים - כהן (פורסם בנבו), 2.9.05]. ובפסק הדין בעניין **עיריית רחובות** (עס"ק 75/05 הסתדרות המעוף - עיריית רחובות מיום 15/11/05) נקבע, כי "אישור הממונה לא ניתן להסכמים מקומיים מכוחם ניתנו הטבות השכר החריגות, כי אם לתשלום החורג מכוח יישומו של הסכם מקומי, כפי ששולם לעובד הספציפי עם חתימת ההסכם".
- ועוד נקבע בפסק הדין בעניין עיריית רחובות:
- 28 "סעיף 4.1 להסכם מרץ 99 מתייחס להסכמים מקומיים אשר מיושמים על כל עובד ועובד ערב חתימת ההסכם. כעולה מלשונו המפורשת של סעיף 4.1 ממטרתו ומתכליתו, אין נכללת בגדר 'הגנתו' של סעיף זה זכות לתשלום נדחה כל עוד לא התגבשה לכדי תשלום בפועל לעובד הספציפי, ערב חתימת הסכם

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

- 1 מרץ 99. בהעדר יישום בפועל "נופלת" הזכות אל מחוץ לגבולות ההסדר
2 שבהסכם. זה אחד מביטוייה של הפשרה אליה הגיעו הצדדים להסכם מרץ 99.
3 מששולמו הטבות השכר לעובדים לאחר הסכם יוני 99 ומכוחו, אין הן
4 "חסינות" מפני בחינת הממונה ומפני החלטתו על חריגותן ודרישתו להפחתתן
5 ולהחזר, כפי שנקבע"
6 (ראה: ע"ע 683/06 ישראל אבן ספיר ו-138 אח' - עיריית ת"א יפו, פס"ד
7 מיום 27/9/08). (ההדגשה לא במקור – מ.פ.)
8
9 19. לאור האמור לעיל, התשלום החורג כפי ששולם בפועל לעובד ספציפי עד המועד
10 הקובע ערב חתימת הסכם מרץ 99, הוא, ורק הוא, קיבל את אישורו של
11 הממונה במסגרת ההסכם.
12
13 20. בענייננו, עיון בתלושי השכר של התובע מעלה, כי התובע לא קיבל בפועל, לפני
14 המועד הקובע, תוספת שהייה אשר הייתה מעלה את דרגתו ל-44+, וזאת
15 מהטעם שלא היה זכאי לה, שכן לא עברו 3 שנים מהמועד שבו הועלתה דרגתו
16 (2/96).
17 לאור האמור, הסכם 99 אשר היה "צילום מצב" של המצב הקיים, לא אישר
18 את התוספת.
19
20 21. הפסיקה קבעה מפורשות כי כל חריגה בתאריך מאוחר יותר מחייבת קבלת
21 הסכמה מפורשת של הממונה, מראש. הסכמה לחריגה נוספת זו לא התקבלה.
22
23 22. יתרה מכך, הפסיקה קבעה באשר לעדכון שכר חורג כי "אישור הממונה ניתן
24 להסכם המקומי כפי שהיה מיושם ערב חתימת ההסכם, ולא להסכם המקומי
25 כולו כולל הוראות העדכון. בית הדין הארצי קבע כי פרשנות זו תואמת את
26 תכליתו של הסכם 99 שלא רצה להנציח חריגות שכר, אלא להקפיא את המצב
27 ששרר בפועל ערב חתימת הסכם 99, ומאותו רגע לתקן את חריגות השכר
28 הרבות שהיו נהוגות בשלטון המקומי".
29
30 ע"ע 1516/04 מדינת ישראל – הממונה על השכר נ' פרידה גוסמן ואח' (מיום
31 16.11.2005).

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

- 1
- 2 על הלכה זו חזר בית הדין הארצי בעניין "אוליאל אברהם":
- 3
- 4 "באשר לטענה כי גם על פי סעיף 4.1 להסכם יש להמשיך ולעדכן מעת לעת את
- 5 ההצמדה, הרי שלאור הנפסק בעניין גוסמן, ולאור העובדה שאכן אישור
- 6 הממונה, כפי שהוא בא לידי ביטוי על פי ההסכם, ניתן רק לגבי יישומו של
- 7 הסדר ההצמדה ערב ההסכם ולא מעבר לכך, ולפיכך מהווה המשך עדכון
- 8 ההצמדה הסדר עתידי ולא המשך היישום - יש לדחות טענה זו (וראה עוד
- 9 בעניין פרשנות ותכלית סעיף 4.1 להסכם בפסק הדין בעס"ק 6/03 הסתדרות
- 10 הפקידים עובדי המינהל והשירותים - עיריית חיפה ואח' [פורסם בנבו];
- 11 בעס"ק 75/05 הסתדרות המעו"ף ואח' - עיריית רחובות ואח', [פורסם בנבו],
- 12 ניתן ביום 15.11.05 וכן עע 98/06 מדינת ישראל, הממונה על השכר והסכמי
- 13 עבודה במשרד האוצר - שלמה אקווה ואח', [פורסם בנבו], ניתן ביום
- 14 19.3.07".
- 15 (ע"ע (ארצי) 233/07 **אוליאל אברהם ו-15 אחרים נ' מדינת ישראל- הממונה**
- 16 **על השכר** - מאגר נבו 12.02.2009)
- 17
- 18 פסקי הדין אליהם מפנה התובע בסיכומיו אינם קובעים כי יש לאשר דרגה
- 19 נוספת גם לדרגה חורגת אשר אושרה באופן חד פעמי בהסכם 99 כפי שטוען
- 20 התובע, אלא, להיפך.
- 21
- 22 לא הוכח כל בסיס עובדתי או משפטי לאשר לתובע תשלום שכרו לפי דרגה
- 23 +44 מחודש 2/93 ובכלל.
- 24 למעשה, התובע כבר קיבל "תוספת שהייה" שכן דרגתו גבוהה מהדרגה שהיה
- 25 המקסימלית שאמור היה לקבל.
- 26
- 27 לנוכח האמור, התביעה נדחית.
- 28
- 29 בהתחשב בכלל נסיבות העניין ובהיות התובע גימלאי, התובע ישלם לנתבעת
- 30 הוצאות משפט בסך 1000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך 6,500 ₪ תוך 30 יום שאם לא כן
- 31 ישאו הם הפרשי הצמדה וריבית מיום מתן פסק הדין ועד התשלום בפועל.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 28399-06-13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

27. לצדדים זכות ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום מקבלתו.

ניתן היום, ל' שבט תשע"ח, (15 פברואר 2018), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מר זאב שלף
נציג מעסיקים

מיכל פריימן
שופטת

מר אברהם סולומון
נציג עובדים

12
13
14
15
16
17

